

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2013/2014

Vysokoškolská kvalifikační práce (ateliérová práce) posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Adéla Sobotková

Název práce: Holographic Hieroglyph

Posudek: Holografický hieroglyf

Vcházím do galerie. (Kurátorka, která byla tak ochotná a výstavu mi otevřela i přesto, že byl státní svátek, měla malé zpoždění.) Uvnitř je šero, výstavní místnost má zatemněné okno. Chvilí čekám na chodbě, než se výstava uvede do provozu. Nechci se nechat zbytečně rozptylovat pozorováním technického zázemí. Vzápětí to nevydržím a jdu se podívat, jak vypadá samotná instalace. Přestože projektor ještě nesvítí, do místnosti dopadá trocha světla z venku. Na podlaze je hlína. Z dálky tuším několik menších předmětů, rozmístěných po zemi. Na čelní stěně se náhle objeví animace. Pomalu a trhaně se pohybující rozteklé tvary, na pozadí téměř nehybných fotografických reprodukcí krajin. Horské štíty se neznatelně pohybují - zvolna se přibližují, ubíhají z prava do leva, nebo zdola nahoru. Na některých jsou patrné nedokonalosti původních předloh, papír je místy pomačkaný, někdy je vidět rýha po přehnutí. Spirálovité, klikatící se tvary v popředí připomínají tekuté neurčité znaky. Vpíjejí se sami do sebe, zrcadlí se sami v sobě. Později jsem si přečetl text, ve kterém autorka popisuje tyto holografické hieroglyfy jako *dokonalý záznam neurčitosti*. Ponechme stranou, že se nejedná o skutečné hologramy, ale pouze o jakési neumělé napodobeniny této vyvinutější formy obrazového záznamu a tudíž, že je otázkou, do jaké míry lze v takovém případě hovořit o dokonalosti. Zajímavější než falešné hologramy, je napětí mezi prvním a druhým plánem animace. Pokud jsou holografické hieroglyfy v popředí oním *dokonalým záznamem neurčitosti* (i když falešným), pak pozadí tvoří *nedokonalé záznamy určitosti* - totiž nekvalitní reprodukce reálných krajin, plné chyb a obrazových nedokonalostí (viditelný tiskový rastr nebo různé defekty papíru). Animaci tak můžeme vnímat nejen jako střet subjektivního, osobního jazyka (tekuté hieroglyfy) s objektivním prostředím (fotografie krajiny), ale také jako meditaci na téma umělé a přírodní, kde se oba tyto pojmy v sobě navzájem zrcadlí.

Pocit opravdové neurčitosti a nedokonalosti se však naplno projevil až při pohledu na podlahu galerie. V pološeru jsem jen stěží rozeznával tvary předmětů ležících v hlíně, natož abych tušil, jaká je (nebo byla) jejich funkce. Navíc jsem měl neustále pochybnosti o výsledné podobě toho, čeho jsem byl právě svědkem. Zarámování artefaktů - hlína a tma, ve mě vzbuzovalo údiv a nadšení zároveň. Je možné si být jistý něčím tak nestálým, jako je podoba volně navezené zeminy, která tvoří funkční podlahu? Každý návštěvník při procházení výstavou přeci musí nutně pozměnit povrch galerie, musí v ní zanechat svoje stopy (doslova i přeneseně). Co přesně obsahovala původní zemina a co do ní bylo přidáno až v galerii? Napínal jsem zrak, abych pod sebou, v nepřehledném terénu, vypatřil všechna vystavená díla. Určitá dávka nejistoty byla neustále přítomna - co když nějaký návštěvník přede mnou (ať už omylem nebo záměrně) zahrnul hlínou nějakou důležitou součást nesourodé skupiny předmětů? Kolik kamenů mělo ležet okolo mobilního telefonu? A k čemu slouží klacek omotaný motouzem? To, co se v animaci pouze abstraktně ilustrovalo, se v instalaci z navezené hlíny zhmotnilo - dokonalý záznam neurčitosti.

Praktická diplomová práce Adély Sobotkové nabízí divákům nejen velice komplexní estetický zážitek, ale také před ně staví otázky spojené s vnímáním a povahou současného výtvarného umění. Navrhuji hodnocení A.

Otázky autorovi práce:

1. Jaké byly tvoje inspirační zdroje z oblasti vizuálního umění?
2. Počítala jsi dopředu s tím, že hlína, kterou použiješ, bude z archeologického naleziště?

Návrh hodnocení: A

Vypracoval(a): Jiří Havlíček

Datum: 10.5. 2014

Podpis: